

Het circus komt!

‘Hallo, daar ben ik weer!’ Fietje duwt haar neus tegen het gaas van het duivenhok. Hij past precies in een van de rondjes van ijzerdraad. Haar mond houdt ze voor een ander rondje. Zo kan ze het beste met de duiven praten. Niet dat ze ooit iets terugzeggen, maar ze luisteren altijd goed naar haar. ‘De circuswagens zijn in het dorp aangekomen! Marius heeft ze gezien, toen hij van de fabriek kwam voor het middageten. Ik ga straks kijken met Aagje, als ze klaar is met de afwas.’

Cornelia loopt zacht koerend heen en weer over de vloer van het hok. Fietje vindt haar de mooiste duif en misschien wel de liefste. Ze is bijna helemaal wit. Hier en daar heeft ze een grijs vlekje en haar staartveren zijn donkergrijs.

‘Jullie kunnen straks ook naar de wagens kijken, als Marius jullie laat vliegen voor het avondeten.’

Cornelia staat stil, kijkt Fietje aan en ze knikt. Zie je wel dat Cornelia haar begrijpt? Aagje lacht haar uit als ze over de duiven vertelt, maar die weet er gewoon niets van.

‘Kom, Fietje, we gaan!’ Haar grote zus staat bij de keukendeur. Ze schelen veel. Aagje is net van de lagere school af, terwijl Fietje er nog niet op zit. Soms lijkt Aagje al bijna een groot mens.

‘Tot straks!’ zegt Fietje nog tegen Cornelia en dan holt ze naar de tuinpoort. Aagje pakt haar hand en trekt haar mee. Door de deur de straat op, naar de markt! Hun klompen klepperen over de rode klinkers. De warmte van de afgelopen dagen hangt tussen de huizen en Fietjes hand wordt plakkerig in die van Aagje, maar dat geeft niks. Hand in hand rennen ze sneller dan los van elkaar, heeft Fietje gemerkt.

Pas als ze op de markt zijn, staan ze stil. Onder het groen van de grote bomen is de kermis voor vanavond opgebouwd. Er staan grote schommels en een touwtjestrektent. De mannen van de schiettent zijn nog bezig om de boel in elkaar te zetten. Gouden vlekjes zonlicht dansen tussen de bladeren.

‘Kijk, de draaimolen!’ Fietje wijst. Verlangend kijkt ze naar de dieren, de glanzende auto’s, koetsen en de brandweerauto op de draaimolen. Misschien mag ze vanavond op dat mooie witte paard. Haar hele lijf tintelt bij het idee.

Aagje trekt haar mee. ‘Kijk daar!’ roept ze. Ze wijst naar een grote woonwagen verderop. Ernaast staan vrachtwagens geparkeerd en in het midden van het veld zijn mannen met ontblote bovenlijven bezig om een grote blauw-wit gestreepte tent op te bouwen. Hun stemmen klinken over het veld.

Langs de rand van de wei staan donkerrode wagens met tralies ervoor. Fietjes hart slaat een slag over. Ze gaat dichterbij Aagje lopen. In die wagens zitten de wilde dieren!

Zigzaggend tussen de tentenbouwers lopen ze op de dierenwagens af. De mannen lijken steeds harder te schreeuwen, maar Fietje begrijpt niet waar het over gaat.

‘Wat zeggen ze? Hebben ze het tegen ons?’ vraagt ze.

‘Ik denk het niet,’ zegt Aagje. ‘Volgens Marius komen die mannen uit Polen en Duitsland, dus ze spreken verschillende talen. Misschien kunnen ze elkaar niet goed verstaan.’

Bij de eerste dierenwagen blijven ze staan, op een veilige afstand. Een warme dierengeur komt hun tegemoet. Achter de tralies ligt een leeuw in het stro. Hij slaapt; zijn kop met indrukwekkende manenbos ligt op zijn uitgestrekte voorpoten. Meer kinderen komen naast Fietje en Aagje staan, maar niemand zegt iets. Dan tilt de leeuw zijn kop op en hij kijkt Fietje recht aan. Heel even vergeet ze te ademen en voor de zekerheid zet ze een stapje naar achteren. Dan gaapt de leeuw zo uitgebreid dat Fietje recht in zijn keel kan kijken.

Om haar heen beginnen de andere kinderen opgelucht te lachen, maar Fietje denkt alleen aan de ogen van de leeuw daarnet. Hij zag haar. Ineens geeft Aagje een ruk aan haar arm. ‘Fie! We moeten weg!’ Dan pas dringen de luide stemmen tot Fietje door en ze draait zich om. De mannen zijn met elkaar aan het vechten en niet zo’n beetje ook. Het is een grote kluwen van schreeuwende kerels.

Aagje begint langs de rand van het veld te rennen, terug naar de markt. Ze heeft Fietjes hand losgelaten. Van schrik kan Fietje niet meer bewegen. Ze weet niet wat ze enger vindt, de leeuw of de vechtende mannen.

De deur van de enige woonwagen op het terrein gaat open en er komt een man naar buiten stormen. 'Zijn jullie nu helemaal?' roept hij naar de vechtende mannen. 'Ophouden! Jullie zijn allemaal ontslagen!' Ineens staat Aagje weer voor Fietje. 'Kom mee! Waar was je nou?'

Zodra ze weer in hun eigen veilige tuin zijn, gaat Fietje op een krukje voor het duivenhok zitten. Ze steekt haar neus door het gaas en haar ogen zoeken Cornelia. Die zit in een vak en slaapt, net als de meeste andere duiven. Ze vinden het vast te warm om iets te doen. Het fladderen van een duif die van de ene naar de andere kant vliegt, het pikken van de laatste graantjes uit de voerbak, het zachte koeren... Die geluiden verjagen de nare gedachten uit Fietjes hoofd. Hier is alles precies als altijd, hier heeft niemand ruzie.

Ze zit er nog als ons pap en Marius aan het einde van de middag thuisgekomen en direct naar het duivenhok lopen, net als altijd. Ons mam haalt ze in op het tuinpad. En dat is anders dan anders. Ze veegt haar handen af aan het schort voor haar dikke buik.

'Heb je het gehoord? En dat in ons dorp,' zegt ze. 'Ons Fietje is helemaal van slag.'

Dan wendt ze zich tot Marius. 'Misschien kun jij haar opvrolijken.' Hij haalt een hand door zijn kuif en hurkt naast Fietje voor het hok. 'Wat is er gebeurd?'

Fietje vertelt hem over de leeuw en over de mannen.

Marius slaat een arm om haar heen. 'Wat naar!'

Ons pap schuift zijn pet naar achteren. 'Op de fabriek werd er ook al over gepraat. Dat de Duitse en de Poolse werklui van het circus met elkaar op de vuist gingen. Hun landen hebben ruzie, zo erg dat er misschien zelfs oorlog komt. Daar ging het over. Maar maak je geen zorgen. De circusdirecteur heeft ze allemaal ontslagen.'

'Oorlog?' Fietje kijkt verschrikt naar Marius. 'Krijgen we dat hier ook?'

Ons mam zet haar handen in haar zij en ze kijkt woest uit haar donkere ogen. 'Natuurlijk niet! Zijn ze nou helemaal betoeterd!'

Meteen voelt Fietje zich lichter. Als ons mam dat zegt... Die weet altijd alles het beste.

Marius gaat staan en trekt haar overeind.

'Kom, het is tijd om de duiven te laten vliegen!' Hij knipoogt. 'Jij mag vandaag het hok openzetten!'

De wedstrijd

Jules zit op de bovenste balk van het hok. Daar heeft hij het beste uitzicht: hij kan het mensenhuis zien. In het hok dwarrelen stofjes in het licht van late middagzon.

‘Vader!’ August strijkt naast hem neer. De groene en paarse veren in zijn hals glanzen. Op zijn lichtgrijze vleugels zit hier en daar een donkere vlek. ‘Vertel nog eens over wedstrijdvliegen, vader. Je weet hoe iedereen daarvan smult.’

Wedstrijdvliegen... Jules’ hart gaat sneller kloppen. Hij schudt zijn veren en laat zijn blik door het hok glijden. De jonge duiven hebben een plekje bij hem in de buurt gezocht. Een zacht gekoer van spanning vult de ruimte.

‘Heb ik jullie al eens verteld over de keer dat ik vanuit Bordeaux vloog?’ vraagt Jules. Aan de blik in Augusts ogen ziet hij dat het antwoord ‘ja’ is. Maar wat geeft het? Het was een van zijn spannendste vluchten.

‘De Pet was toen nog jong en sterk en hij begreep goed wat er van hem verwacht werd.’ Jules zwijgt even. De afgelopen jaren is hun mens minder sterk geworden. Zijn schouders hangen iets, zijn haren worden grijs... Hij reageert minder snel dan vroeger. Dat is nou eenmaal het probleem als je mensen houdt. Maar goed, je kunt zo’n man moeilijk wegdoen na zoveel jaren trouwe dienst.

‘Wedstrijden begonnen altijd in het clubgebouw van de duivenvereniging. Daar deden onze mensen ons in speciale manden, met kamertjes voor iedere duif apart. Daarin brachten ze ons naar de start.

Vandaar vlogen we zo snel mogelijk naar huis. Elke duif die binnenkwam, werd door zijn mens rennend naar het clubgebouw gebracht om in te klokken. Zo konden onze mensen zien wie de winnaar was. Nergens voor nodig, natuurlijk. Zelf wisten wij dat allang.

Maar afijn, ook die keer waren Alfons en ik erbij, we waren tenslotte de kampioenen van ons hok.’ Jules zucht. Hij mist zijn goede vriend nog steeds. ‘We zorgden er altijd voor dat we naast elkaar in de mand zaten. De duivenmensen hadden een vrachtwagen gehuurd voor alle

manden van de vereniging. De Pet zorgde zette die van ons zorgvuldig in de vrachtwagen en fluisterde: "Doe je best." Vanaf dat moment stonden we er alleen voor. Op onze mand werden andere manden geplaatst. En toen werd de vrachtwagen gesloten. Die gromde een paar keer hard, wiebelde een beetje en reed vervolgens hobbelen weg. De reis was begonnen. Op het station van de dichtstbijzijnde grote stad werden de manden overgeladen in treinwagons. Volgens mij waren we met meer dan duizend duiven.

In de wagon was het aardedonker en ik probeerde zo veel mogelijk te slapen, om uitgerust te zijn voor de vlucht. Maar het viel niet mee. De trein denderde met veel lawaai over de rails en schommelde zo hard, dat het een wonder was dat ik niet misselijk werd. Jonge doffers die voor het eerst vlogen, konden van opwinding hun mond niet houden. Door het slaapgebrek vloog geen van hen een goede wedstrijd. Dus laat dat een les zijn, als jullie ooit de kans krijgen.'

Jules schraapt zijn keel. De jonge duiven houden hun adem in. 'We reden de hele avond en de hele nacht. Toen de trein eindelijk stilstond en de wagon openging, scheen de zon. De manden werden een voor een uitgeladen en per vereniging geopend.

Alfons en ik stegen zo hoog mogelijk om overzicht te krijgen en ons kompas de richting te laten bepalen. Jullie weten toch dat duiven geboren worden met een kompas, waarmee we altijd naar huis kunnen vliegen?'

Jules kijkt de kring rond en de jonge duiven koeren instemmend. 'We hadden de wind in de rug en er was geen wolkje aan de lucht. Het weer kon dus niet beter. Alfons en ik begonnen in een stabiel tempo naar het noorden te vliegen. Wij waren goed in lange afstanden; we wisten dat we onze energie moesten verdelen. Maar die jonge doffers bij ons uit de mand... Opgewonden standjes waren het, die meteen als dollen met hun vleugels begonnen te slaan. Ze schoten ons voorbij, terwijl ze ons nog net niet uitlachten.' Jules schudt zijn kop. 'Ik zie nog hoe Alfons naar mij knipoogde. Wij wisten wel beter...

Het eerste deel van de vlucht verliep goed. We zagen onderweg prachtige duivenhuizen, die in vroeger tijden in het zuiden door mensen gebouwd werden. Kastelen leken het wel. Daar kan ons hok niet tegen op. Maar ja, die duiven daar konden het zich blijkbaar veroorloven om rijkere mensen te houden.

Toen ik in de buurt van een grote stad kwam, ging het mis.
Het begon te onweren en te donderen; er barstte een ware orkaan
los. Een heftige windvlaag nam Alfons mee. Hij schreeuwde. Ik heb
hem nooit meer teruggezien.

Ik belandde op het dakterras van een hoog mensenhuis. Daar heb ik achter een schoorsteen gewacht tot de storm voorbij was. In de tussentijd kwam mijn kompas weer op orde. Gelukkig maar, want bij dit soort stormen kan het definitief van slag raken. Ik ben bang dat dat bij Alfons gebeurd is.'

'En toen?' vraagt een jonge duivin. Ze knippert allerliefst met haar ogen. 'Maakte u nog enige kans in de wedstrijd?'

In de verte koert Jules' vrouw Cornelia waarschuwend. Ze houdt er niet van als jonge duivinnen met haar man flirten, maar Jules voelt zich gevlaid.

'Zeker, zeker! Alle duiven hadden immers van deze storm te lijden. Alfons was niet de enige die niet meer thuiskwam... Toen de wind ging liggen, ben ik met een stabiele vleugelslag in één rechte streep naar huis gevlogen. De Pet stond voor het hok op me te wachten. Ik was nog niet op het platje geland, of hij pakte me op en holde naar het verenigingsgebouw. Nooit rende hij meer zo hard als toen. Hij stak mijn poot met ring en al in de tijdmetre en ik klokte als eerste duif in. Zo won ik de beker!'

Alle jonge duiven koeren nu door elkaar. 'Wat knap, wat geweldig! U bent een held, Jules!'

'Ik heb weleens gehoord dat de mensen aan het eind van het seizoen een duivenfeest organiseren,' zegt de jonge duivin, maar Jules doet alsof hij haar niet hoort. Dat feest is het enige waaraan hij liever niet herinnerd wordt.

'Het zou goed zijn voor ons allemaal als we het wedstrijdvliegen weer konden oppakken,' zegt August tegen zijn vader. 'We zitten te veel in het hok de laatste tijd. Opsluiting is voor niemand goed.'

Jules is het helemaal met hem eens. 'Je weet, sinds De Pet zijn baan kwijtraakte, is er geen geld meer voor.'

'Nu heeft hij toch allang weer werk?' zegt August. 'Er is niets meer wat hem tegenhoudt!'

'Laten we hopen dat hij op het idee komt,' zegt Cornelia nu van de overkant. 'Misschien kunnen we De Kuif op het idee brengen, zijn zoon. Of dat kleine meisje. Niemand kan zo goed luisteren als zij.'